Sumari

Pati dels molins 9
1. Un cadàver mutilat 17
2. L'interrogatori 27
3. El Conciliari en Cap 41
4. L'arbre dels fruits verdosos 53
5. Una bona sopa d'heurabona 61
6. Escuma de mar seca 71
7. L'orgull d'un home just 81
Pati dels molins 93
8. En Daniel 99
9. La gorga d'aigua clara 113
10. Reunió familiar 125
11. Tres dies d'agonia 139
12. L'Escarment 149
13. La *Indiza* 159
14. Les restes de l'incendi 169
15. Una separació cruel 181
16. L'esperança 193
17. El final i el principi 205
Pati dels molins 219
Llista de personatges 223

Pati dels molins

Toxiespècies: Espècies d'animals i plantes molt abundants al Món Segon i que contenen verins mortals per als humans.

Aquell era el lloc amb millors vistes de Ciutat, i també el més perillós. L'home va començar a pujar per la columna rovellada d'una de les estructures gegants concentrat a intentar arribar a dalt el més ràpid possible. Tenia les mans plenes de butllofes i l'esforç posava a prova tots els músculs del seu cos. Eren quaranta metres pujant només amb la força de braços i cames. Com que s'havia d'aferrar als graons minúsculs que sobreeixien de la columna rovellada no tenia llibertat de moviments i no podia espantar els gavians negres.

Era l'estona en què se sentia més indefens, encara que normalment els ocells no feien cas dels humans mentre pujaven. Només s'hi abraonaven a dalt, als rotors, quan veien amenaçat el seu territori. Els gavians negres eren ocells nombrosos a Ciutat i formaven les colònies en els llocs més elevats. Solien volar només a les hores prohibides, quan l'escalfor de l'aire els feia més fàcil maniobrar, i s'alimentaven de peixos de la costa, capbussant-se prop de les barreres. A la gent de Ciutat no l'atacaven, no eren cap amenaça malgrat la seva perillositat. Però allà dalt els ocells eren els reis i s'havia d'anar amb molt de compte.

Les pujades del matí eren les més complicades, perquè l'estol havia passat tota la nit a les aspes i l'acumulació de porqueria era molt pitjor que al torn del vespre. La fortor era horrible malgrat el vent que sempre bufava fred i salat, procedent de mar endins.

Els gavians eren animals detestables, boles plomades de la mida d'un nen petit, amb un bec gros com un braç i les potes gruixudes, amb carn marronosa i flàccida penjant per tot arreu. Eren malvats. L'home ho veia reflectit als seus ulls grocs. Quan menys ho esperaves atacaven amb ganes, com si tota la seva vida haguessin estat preparant el moment de fer-te mal. També eren una de les toxiespècies més perilloses. Només una petita pessigada amb el bec o una esgarrapada amb les urpes provocava la picanegra i en tres dies eres mort després d'un patiment horrible.

L'home va arribar a la plataforma del rotor suant. Duia una corda lligada a la cintura, però no se'n podia refiar. Si queia, la corda segurament es trencaria, i si no es trencava i quedava penjant, els ocells l'atacarien. Feia tres setmanes que havia arribat al Pati dels Molins i ja havia vist morir quatre persones forçades. A dos homes, els gavians els havien pessigat mentre netejaven i havien patit un infern abans de sucumbir a la infecció supurant pus per tots els forats del cos, delirant i cridant incongruències. Dues dones s'havien deslligat dalt del molí i s'havien llançat al buit sense fer cap fressa. Potser les havien ferit els ocells i no volien patir, o potser s'havien cansat d'una vida tan miserable. No havia arribat a saber-ne els noms.

A l'home encara li costava acceptar aquella mortaldat. Malgrat tot, protegir la Vida era el precepte principal del Món Segon. Però per al Concili també era important mantenir el control i castigar aquells que no es compor-

taven com s'esperava. Una manera d'aconseguir-ho era fer-los netejar les porqueries dels gavians, una feina imprescindible per evitar la corrosió de les aspes dels molins, que eren la principal font d'energia de Ciutat. El servei forçat al Pati durava com a màxim mig any, però només dos terços dels que el complien sencer sobrevivia i els que aconseguien marxar quedaven tan tocats que difícilment suposaven cap amenaça. L'home no creia que ell pogués aguantar gaire més.

El dies se succeïen en una monotonia letal: pujar a les aspes, fer fora els gavians amb les llances, netejar la porqueria amb les escombres, baixar ràpidament, i un cop a baix escampar terra per tapar la merda que havia caigut des de dalt. Al Pati hi havia 79 molins i hi vivien una vintena de forçats. La majoria eren funcionaris que havien caigut en desgràcia o havien comès algun delicte molt greu, però també hi havia algun ciutadà massa obstinat o curiós a qui s'havia d'escarmentar. O com a mínim això era el que li havia explicat en Brai, el seu company a les cordes. La feina als molins es feia per parelles, mentre un pujava, l'altre es quedava a sota aguantant la corda de seguretat. A ell li havia tocat ser parella d'aquell jove escanyolit. Des del primer moment es va adonar que si relliscava i queia, el pobre noi no podria aguantar el seu pes. Però tot i això s'havien fet amics, encara que el noi no tenia ni idea de qui era ell.

Ara el veia al peu de la columna, mirant enlaire per comprovar que ell hagués arribat bé a dalt. Li va fer un gest de conformitat amb el braç i va començar a moure la roda del rotor per col·locar una de les tres aspes del molí en paral·lel al terra. Així la podria recórrer per netejar-la. Quan va començar el moviment, els gavians que hi havia a l'altra banda de la plataforma van començar a batre

les ales. Amb moviments ràpids i destres es va assegurar les teles que li protegien les mans i el cap, i va utilitzar la llança que havia recollit d'un costat de la plataforma per foragitar els maleïts ocells. Un parell se li van abraonar, però es va mantenir ferm i al final van arrencar el vol.

Amb un altre joc de cordes, en Brai ja havia fet pujar fins a dalt un parell de galledes plenes de sorra, que l'home va utilitzar per netejar les aspes. A sota, el noi s'havia col·locat ben bé arran de la columna, per evitar que la porqueria li caigués a sobre. A dalt, l'home va continuar fent la feina mecànicament, notant el fort vent que li travessava la roba bruta i desgastada. Aquell vespre miraria d'apedaçar el tros de camisa que s'estava desfilant per un colze. Els gavians no el van molestar més i aviat va poder fer el senyal per indicar que començava a baixar. Pujar als molins era difícil, però per a l'home baixar era molt pitjor. Tenia vertigen, i mirant on posava els peus era més conscient de la distància que el separava del terra. Havia intentat evitar el pànic que li feia l'alçada mirant la línia de l'horitzó i el mar darrere de Ciutat, però havia estat pitjor. Era millor actuar de manera mecànica.

—Vigila! —va avisar-lo Brai quan ja havia baixat un terç de la columna.

Un gavià es dirigia cap a ell i per un moment l'ensurt el va paralitzar. Amb les ales obertes l'ocell feia més de dos metres, i estava al seu element. Encara que no l'hagués vist, l'home hauria sabut que se li apropava per la pudor que feia. El gavià anava directament a pessigar-li una cama, però ell es va girar, aferrant-se només amb una mà a la columna, i es va posar a moure frenèticament l'altre braç. Quan l'ocell va girar el cap per seguir el moviment del braç, ell li va clavar una coça que el va desestabilitzar. Afortunadament, el gavià es va acovardir i el va deixar estar.

—Aquests desgraciats cada cop són més agressius —li va dir en Brai quan ja era a terra.

Després d'acabar la neteja van tornar sense parlar cap als barracons. Allà es distribuïen les altres feines de manteniment entre tots. La vintena de forçats eren un grup lamentable de gent desnodrida i atemorida, que es resignaven a sobreviure com podien, vigilats per una colla de funcionaris ganduls.

Al Pati dels Molins no hi havia escapatòria possible. El recinte quilomètric estava envoltat per una gruixuda tanca de pedres de més de tres metres d'alt. Per les parets interiors, les pedres estaven recobertes de pols de niemita i només d'apropar-t'hi et venien basques i et ploraven els ulls. Els forçats que vivien el Pati aprenien ràpidament a mantenir una distància prudent de cinc metres. L'home havia provat d'aproximar-se a la tanca el mateix matí de la seva arribada i es va passar tot el dia vomitant. Els funcionaris el van deixar estar i no el van castigar, perquè sabien que els efectes de la niemita eren el pitjor càstig.

—Ja veuràs com no ho tornaràs a provar! —li havien cridat, mentre reien barroerament.

Com era d'esperar, aquell dia cap dels altres forçats el va ajudar, i ell va arribar a pensar que moriria de dolor perquè estava segur que de tant vomitar i tossir s'havia trencat una costella. Havia passat la nit com havia pogut en un racó del barracó i l'endemà, malgrat el dolor que li recorria tot el cos, es va haver d'enfilar als molins per primera vegada. Ara ja feia tres setmanes d'aquella nit terrible. Els seus músculs s'havien anat adaptant a l'esforç de les pujades, però el seu esperit s'anava trencant dia a dia i la idea de llançar-se al buit s'havia instal·lant al seu cervell. En Brai, per alguna mena d'instint estrany, s'adonava d'aquell defalliment i mirava d'animar-lo.

—A la part del darrere del barracó ha sortit una mena d'heura que no sembla tòxica. La podríem regar d'amagat. Pel seu aspecte és semblant a les banderines i he pensat que podria ser comestible. Té un tronc fi i al tacte no fa mal —li estava explicant.

—No et facis il·lusions, per cada cinquanta plantes només una és comestible, ja ho saps. Segurament és algun tipus d'heuraborda.

—Si el Concili no fos tan estricte amb les toxiespècies… —va lamentar el jove. El noi havia anat a parar al Pati dels Molins després d'una discussió amb un funcionari que havia visitat el seu poblat. S'hi havia encarat quan el funcionari va comissar un sac de gra que no estava en mal estat. "Era evidentment que el volia per a ell, i no me'n vaig poder estar", li havia explicat. Encarar-se a un funcionari requeria un escarment exemplar, i en Brai va ser obligat a servir al Pati durant dos mesos. El noi havia decidit ser optimista i, malgrat la duresa del servei, estava convençut que se'n sortiria. De fet, li quedaven només dues setmanes per poder tornar al seu poblat, el 23. L'home se sentia feliç per ell, però la seva part egoista no volia que marxés. S'havien compenetrat bé per fer la feina. En Brai no era fort però sempre estava atent, i pujava i baixava dels molins amb destresa. Als barracons era discret. Però la maleïda heura estava fent que perdés el món de vista. Aquell migdia l'home va veure amb horror com el seu amic es dirigia cap a un dels funcionaris de vigilància.

—Senyor, voldria demanar permís per regar l'heura que creix darrere el barracó.

—M'estàs dient que tens curiositat per una planta? Que potser vols experimentar?

El funcionari s'havia aixecat del tamboret on estava esmolant el seu matxet. Va treure pit i va colpejar en Brai amb el mànec.

—Per què no n'aprendreu mai? Que no ho deixa ben clar el Concili que tot el coneixement s'ha de filtrar? Maleïda sigui la curiositat i els seus fills! Torna al barracó o et rebento el cap, tòxic tros de ferro! —va bramar colpejant-lo un parell de cops més.

En Brai va aconseguir protegir-se dels cops abans d'arrencar a córrer. L'home, que havia vist l'escena des de la porta del barracó, el va acompanyar cap a dins amb cara de resignació i li va mirar la ferida, un trau considerable a la closca on la sang s'estava coagulant enganxant-se als cabells negres del noi. No semblava greu, però calia mantenir-ho net i l'home va mirar d'enretirar-li les grenyes per abocar-hi una mica d'aigua. Sense dir res i amb el cap cot, el jove se'n va anar llavors cap als focs a terra on els altres forçats estaven preparant el dinar. Havia d'ajudar a rentar les verdures esquifides i insípides que els portaven els funcionaris. No va dir pràcticament res fins a la tarda, quan va ser hora de tornar a pujar als molins. Aquest cop li tocava a ell enlairar-se, però l'home de seguida va veure que alguna cosa no anava bé.

—Et fa mal? Estàs marejat?

—No, tranquil, em trobo bé, és només que em fa ràbia. Ja sé que el Concili ens diu que la ciència i l'experimentació ens porten pel camí de la destrucció i que hem de protegir del Vida. Però quin mal faria regar la planta? No ens en podríem beneficiar tothom si resultés que és bona?

Gairebé semblava a punt de plorar. L'home li va posar una mà a l'espatlla i el va mirar als ulls.

—No li donis més voltes, ara ens hem de concentrar en la feina. Vols que pugi jo a fer la neteja?

En Brai se'l va mirar uns instants i va fer que no amb el cap. Llavors va agafar la corda i va començar a grimpar. Tot va anar bé fins el moment de baixar. A mig camí, un fort cop de vent el va agafar per sorpresa, va perdre el peu i va caure al buit. Miraculosament, la corda no es va trencar i des de terra l'home va poder fer contrapès per subjectar-lo.

—Afanyat'! Agafa't un altre cop a la columna, ràpid! —va cridar l'home des de sota, veient com un gavià aixecava el vol des d'una de les astes i baixava fins a l'alçada del noi. El jove no el va veure venir fins que no va sentir la pessigada a l'esquena. Va fer un crit, mentre des de terra l'home es negava a creure el que estava veient.

—Tranquil Brai, segur que no t'ha ferit, baixa, que ho netejarem ràpid. Vinga, concentra't a subjectar-te, tinc por que la corda es trenqui, afanya't!

Però en Brai no semblava voler-se afanyar. El gavià ja havia fugit i va respirar profundament. Durant uns instant va semblar que s'embadalia amb el paisatge, mirant el sol que es ponia darrere les muntanyes de l'oest. Estava a massa alçada i no li podia veure bé la cara, però l'home hauria jurat que estava resant. Allà penjat, semblava un dels àngels del Món Primer. Llavors, en Brai el va mirar un moment i li va fer un gest de reconeixement amb el cap.

—No, espera, si us plau. Per l'amor de la Vida, espera Brai!

L'home cridava, però en Brai ja s'havia deslligat i queia al buit. Quan el cos va impactar a terra, les llàgrimes de l'home li rodolaven per les galtes a la mateixa velocitat.

poder proporcionar d'amagat rucs i provisions. Jo em vaig quedar i quan em van interrogar sobre en Daniel em vaig fer el sorprès.

—Et van creure?

—Suposo que van confiar que el riu els havia matat. Saps, jo pensava que no tornaria a veure mai més el meu fill, destinat lluny de mi. I era una pena que m'ensorrava cada dia una mica més i que em feia veure que les normes del Concili potser no eren tan correctes com em pensava. Quan va tornar vaig tenir clar que tenia una altra oportunitat per no allunyar-me d'ell. Tal com em va dir, vaig anar prenent cada setmana menys Dosi i vaig notar el canvi en mi. Ara estic convençut que les coses han de canviar.

—Llavors, què hi fas aquí?

—Buscar-te —va contestar, com si fos evident—. Necesitem un líder que conegui bé les febleses de Samart i els ardits del Concili, algú que tingui una visió general de com podem canviar el Mon Segon i algú que conegui el territori i la gent. I aquesta persona, encara que ara no t'ho creguis, ets tu.

A en Duran li costava assimilar tot allò, però va comprendre que segurament era per l'emboirament que li provocava la Dosi. Des que els funcionaris, per primer cop, l'havien obligat a tornar-la a prendre, s'havia anat enfonsant en l'apatia. Vivia sense sentir res, i quan sentia alguna cosa encara era pitjor, com la insuportable tristesa per la mort d'en Brai. Aquells dies havia estat agraït de l'esgotament físic que suposava pujar i baixar dels molins perquè així no havia de pensar.

—No t'entenc —li va confessar.

—Ja t'he dit que era una història llarga. Mira, en aquests mesos que has estat presoner han passat moltes coses. Els cienciotècnics del Refugi i dels altres poblats del

Món Segon han fet molta feina. Els interruptors no han estat capaços de parar els rumors sobre la Dosi i sobre la recuperació del Verd de Vida. En Daniel ha estat clau per utilitzar moltes de les línies òptiques a favor nostre i la veritat s'ha anat estenent. Però no ens podem aixecar del tot si no tenim ajuda a Ciutat. I aquí és on entres tu. No estàvem segurs si continuaves aquí i quin seria el teu estat, però et necessitem, Duran.

Mentre mantenien aquella conversa se'ls va anar acostant la noia jove i rossa que havia arribat al Pati el mateix dia que en Carmel i que se l'havia quedat mirant.

—Soc la Jemima —li va dir. Va trigar uns instants a reconèixer-la. Era la noieta que havia celebrat la cerimònia del Silenci al poblat 18 quan ell hi va arribar. D'alguna manera, les seves faccions s'havien endurit i la seva determinació havia augmentat.

Li va agafar la mà i li va col·locar a dins una petxina.

—De part de la Irina i la Marina —va afegir.

Va ser una nit llarga, plena d'explicacions i d'esperances. En Duran es va emocionar quan li van explicar que en Ioni i la Sami s'havien retrobat. També es va sentir agraït quan va saber que els refugiats del 18 estaven bé i havien estat ajudant en el que podien els cienciotècnics. Eren els seus millors aliats a Ciutat, perquè ningú desconfiava d'ells.

—Quan hem considerat que era oportú, la Jemima i jo ens hem enfrontat al Concili de manera separada. Jo vaig provocar el Conciliari Samart dient-li durant una assemblea que no podia controlar el territori i que era incapaç de fer front als cienciotècnics. Com veus, va donar resultat.

—En el meu cas —va dir la Jemima— simplement em vaig negar a prendre la Dosi, i també vaig venir a parar aquí. Ara, el que compta és que recuperis l'esperança. De moment hem de continuar fent el mateix. Serà millor que tots tres dormim una mica —va insistir.

L'endemà, quan es va despertar, en Duran va veure el món amb un altres ulls. La nit abans havia sabut que els cienciotècnics estaven preparant una acció important i que ells haurien d'estar atents.

Van esmorzar les fastigoses farinetes aigualides de cada dia i es van preparar per a les tasques rutinàries. Aquell dia li tocava a ell enfilar-se al molí. Malgrat les novetats i la sacsejada de sentiments que li havien provocat, va posar tots els sentits en la pujada i en la neteja de les aspes. Els gavians negres el van deixar tranquil i es va prendre un moment per mirar cap al mar gris. Després va girar la vista terra endins i, cap al nord, molt lluny i gairebé imperceptibles, va veure una vintena d'esferes que flotaven per sobre l'horitzó, segurament a les Valls Centrals.

Es va fregar els ulls per si estava veient visions. Podia ser real, allò que veia? Els batecs del seu cor es van disparar mentre se li posaven els pèls de punta.

La *Indiza* no era l'única! Els cienciotècnics per fi començaven la revolució. Amb esperança i els ulls entelats va mirar en direcció contrària, cap al Sud. Des de les Marjals també s'havien revoltat. Un segon grup de globus, aquest més proper i distingible, s'havia alçat i avançava imparable cap a Ciutat, amb el vent a favor.

—Que el Verd de Vida us ajudi —va pregar.

La rebel·lió de l'oblit va ser guardonada amb el XX Premi de Narrativa de Ciència-ficció Manuel de Pedrolo, Ciutat de Mataró, 2025, organitzat per la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró. El jurat era constituït per Montserrat Segura (presidenta), Sònia Guillén, Jordi Dòria, Miquel Codony i Mariona Sabaté.

© del text: Irene Casellas Parra, 2026
© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2026
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: novembre de 2026
ISBN: 978-84-1303-746-2
DL: L 852-2026
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL
www.bobala.cat

imprès a **lleida**

Paper certificat pel Forest Stewardship Council®

MIXT
Paper | Donant suport a la silvicultura responsable
FSC® C208796
www.fsc.org

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.